

Lodní deník I.

... z cesty po kanálech a jezerech severu Holandska lodí Duetvlet 900.

První den

Proboha, ta loď je strašně velká !

V loděnici nás nejprve nechali v klidu nanosit věci na loď. Spokojeně zjišťujeme, že vajíčka se cestou nerozbita, že nám nic z mola nespadlo do vody a že za desítky igelitek se nemusíme stydět. V Praze jsme si mysleli, kolik nemáme věcí a jak budeme dělat Čechám ostudu s naším pivem a obřím nákupem. A tady pozorujeme holandskou rodinu, jak tahá basy s pivem, peřiny, velké polštáře, plata pitné vody.

Proškolení na místě je, tak jako většina věcí, které dělají Holanďané, účelové, věcné a nedozvíte se rozhodně nic zbytečného.

Navic byl snad jen fórek na konci. Po ukázání lodi, vysvětlení technických detailů v angličtině nebo v němčině a cvičném nastartování motoru, který běžel jako hodinky, jsme vyjeli na krátkou plavbu po nejbližším kanále. „Tak a teď zkuste přistát“, požádal nás kapitán. Poslechli jsme. Hop a byl venku na břehu. „Tak šťastnou cestu“, zamával nám. Zůstali jsme sami. Obkroužili jsme přístavní bazén, ještě jednou cvičně narazili do mola, přistáli a znovu přerovnali naše věci. Na lodi je obrovské množství skladovacích prostorů, nemohli jsme se rozhodnout kam co dáme, abychom to pak nehledali. Po několikerém přerovnání jsme nakonec dosáhli jen toho, že jsme už vůbec nevěděli, kde co máme.

Vyjeli jsme. Vyhnutí se první lodi sice není bez problémů, radu „držte se co nejdále ve středu plavební dráhy, ať musí uhnout ten druhý“ nějak neumíme převést do praxe. Na jezeře Sneekermeer pak místo uhnutí uděláme otočku o 360°.

Nevadí, místa je dost a Holanďané jsou trpěliví. Pak se už bez problémů zařadíme mezi sobotní výletníky i velké nákladní čluny. Je toho tolik k vidění i k focení. Míjejí nás přes sto let staré plachetnice.

Jak se později v jednom přístavu dovídáme, původně to byly nákladní a rybářské lodě, kterým ve 30. a 40. letech minulého století sebrali stěžně a dali motory.

Po válce začal jejich význam klesat a hrozilo jim, že půjdou do šrotu.

Ovšem jachtařští nadšenci je od 60. let začali restaurovat, vracet jim plachty a mnoho z nich je dodnes v jejich rukou, další pak slouží jako charterové lodě. Plachetnice mohou plout pod plachtami i po kanálech a jejich tmavě hnědé plachty a vyvažovací ploutve po stranách trupu nás překvapily a okouzily.

První večer zakotvíme u kousku pevniny obklopeném ze všech stran kanály.

Na břehu zelená tráva, stromy, nad námi se pomalu vznáší balón, vedle se tiše baví posádka sousední plachetnice, na přídi přistává volavka. Krásnější kotviště jsme si opravdu nemohli přát.

Rengerspolle je místo, které si určitě budeme pamatovat. Ještě než zapadne slunce, za velmi klidné jízdy asi tři čtvrti hodiny objíždíme ostrov dokola a prohlížíme si všechny ukotvené lodě. Nikomu nevadí, že je dovnitř vidět a že si všechno, podle našeho názoru tak trochu nevychovaně, prohlížíme. Naopak, všichni se na nás usmívají a zevnitř nás jako první zdraví.

Druhý den

Z plavčků se stávají kapitáni

Zvenku už nám ráno loď tak velká nepřipadá. Dokonce si samy dvě zkusíme zrána na klidném kanálu bez provozu otočky a přistávání. Jsou-li na břehu domy nebo jsou-li kanály příliš úzké, smí se jezdit rychlostí jen 5-6 kilometrů za hodinu.

Na fotce jsme my ženy rychlost určitě nepřekročily. Jen si však stoupli za kormidlo muži, podstatně jsme zrychlili. Až kormidelník protijedoucí lodi nám jasně ukázal na prstech číslo 6! „Nezdvořáci nevychovaní, děláte velké vlny“, říkalo jeho gesto.

A měl pravdu, dělali jsme je.

I když uvnitř bylo místa dost a dost, nejraději jsme jedli na zadní palubě.

Ani vnitřní kormidlo jsme skoro nevyužili. Dole se pouze startoval a vypínal motor, jinak jsme řízení na celý den přepínali nahoru.

Kus cesty zkusíme i živější dopravní tepnu, Princes Margriet kanaal.

Míjejí nás tankery, pak míjíme mi je a naše desetimetrová „nicka“ dokonce předjede i naleštěné monstrum z Rotterdamu. Lehce, jen tak, a my si přitom dáváme kávu. Nejsme na moři, loď se na vodě ani nehne, a tak střechu používáme jako jídelní a odkládací stůl.

Úzké kanály bez velkých lodí jsou super, skrčeni podjíždíme několik nízkých mostů. Na starých kůlech u břehů kvetou pampelišky jako v květináčích. Plašíme volavky, mám pocit, že jsme zahlédli vydru, na zahradě hnízdí labuť. Ani ona, a ani její parťák na vodě se nenechají vyrušit. Když přijedeme blíž, zjišťujeme, že jsou umělí.

Třeba tak majitelé chtěli přilákat labutě živé. Ovšem ze všeho nejvíc nás fascinovaly neuvěřitelně upravené, čistounké domy na březích kanálů. Ty typické fríské mají vysoké střechy.

Tak takhle si umí užívat víkendů jen Holanďané. Tenhle obrázek si budeme pamatovat. Žádný ohnutý hřbet nad záhonem rajčat – stolečky a židličky v pampeliškách. Při první příležitosti je napodobujeme. Zakotvit jde totiž všude. A když tam není patníček na vyvázání, na lodi je pořádné kladivo a železné kolíky, které si můžeme do těch super pampelišek sami zatlouct.

Končíme po 36 kilometrech v Dokkumu. Stojíme u historického centra, u dřevěného mola pro plachetnice. S motorovou lodí bychom správně měli být u protějšího břehu, ale nechce se nám loď otáčet. Teď to nevádí, není ještě plná sezóna.

Jdeme na procházku podél kanálů, jež lemují město. Nemá chybu, každý dům je jiný a každý jako z obrázku, ať nový, tváří se jako starý, nebo skutečně starý z 18. století.

Samozřejmě tu nesmí chybět větrné mlýny, ty zdejší jsou z roku 1849 a 1862, starší stále ještě mele mouku a prodává ji. V tomhle městečku bych dokázala prochodit celé hodiny. Jen musím dávat pozor na všudypřítomné, tiché cyklisty.

Nakonec mi to nedá, sundám v maríně půjčené kolo z paluby a jedu se k nim přidat.

Je škoda jít spát. Večer sedíme na lodi, vytahujeme „plzeň“ a srovnáváme ji s koupěným Heinekenem. Ani on není špatný. Když po setmění ještě jednou vyjdeme na palubu, nevěříme svým očím, nádherně osvětlený mlýn září do noci a odráží se na nehybné hladině kanálu.

Třetí den

I poslední strašpytel sedl ke kormidlu

Ještě v Dokkumu, hned vedle našeho nočního kotviště, projíždíme pod naším prvním zvedacím mostem. Ověřujeme si v praxi, že poplatky za most se vybírají opravdu do dřeváků. Na mostě je vždy tabulka s cenou, ale poprvé ještě nemáme připravený ani dalekohled, abychom si přečetli kolik, a ani drobné. Dáme do dřeváku míň a pak musíme za mostem zastavit a doplatit. Potom pan mostný sedne na kolo a rychle jede podél kanálu, aby nám stihnul otevřít další most.

Pokladníkem jsem já a protože neumím vůbec chytat, měla jsem zpočátku strach, jak placení zvládnou. Zbytečně. Dřeváček je na jakési udiči a mostní ho nadhazují obdivuhodně přesně.

V Burdaardu, kde je prý nejvyšší fríský větrný mlýn, nás honí obsluha mostu „rychle, chci jít na oběd“. Je totiž za minutu 12. Jen na chvíli přirazíme k nábřeží za druhým mostem. Je nádherně, i městečko je krásné, ale máme před sebou dnes o trochu víc kilometrů a bojíme se, že bychom nestihli otevřené mosty. Obavy však byly zbytečné, cesta ubíhala jako po másle.

V Leeuwardenu nám úplně učarovalo zdejší kotviště u parku na kanále lemujícím historické centrum města. Nedaleko našeho kotviště je velká bronzová socha krávy zvaná „naše matka“, protože bohatství Fríska pochází hlavně z chovu dobytka. Rozdělujeme se, město je moc velké a každý chce jinam. Já se jdu bez foťáku podívat na sošku Mata Hari, která se tady narodila.

Mosty mají zavřeno mezi čtvrtou a půl šestou, takže ještě poslední pohled na zdejší pozdně gotickou šikmou věž z let 1529 – 1532 a jedeme, aby nám nezavřeli před nosem. Zavřeli za ním, poslední z Leeuwardenských mostů jsme projeli 15:58.

I když by noc v Leeuwardenu byla určitě zajímavá, v centru je spousta krásných kavárniček, nakonec jsme si vybrali malou vesničku Wergea. Stojíme na hlavní ulici, kanále. Lidé sedí na zápraží, povídají si, „kam jdete?“ ptají se i nás.

Poplatek za kotviště přichází vybrat paní v dřevácích, která jde zároveň se svým psem na procházku. Část posádky využívá čistých sprch hned naproti místu, kde kotvíme, ostatní zůstávají věrní lodní koupelně. Voda se tu ohřívá za jízdy, a je jí neomezené množství.

Čtvrtý den

Dlouhý den na jezerech

Vyrážíme na nákup. V samoobsluze měli všechno, i báječný, měkký a ještě teplý chleba. Kupujeme máslo, džem na palačinky, sýr, vynikající slaninu, vajíčka, brambory. Něco je levnější než doma, něco dražší. Projíždíme na ranní vesnici mezi ostatními ženskými na kolech ověšených nákupními taškami a dětmi na sedačkách, které mají vpředu i vzadu.

Už podruhé jedeme akvaduktem nad dálnicí A32 před Akkrumem. I když se to asi nemá, přibrzdíme, fotíme se ze zábradlí a pak si zase nastoupíme na loď.

V Akkrumu máme dojem, že se nám konečně podařilo zabloudit. Nepodařilo se, to jen na mapě není zaznamenáno, že centrum se nedá projet. Jinak ale byla mapa stoprocentně spolehlivá. Ale druzí jachtaři nám ochotně radí, ukazují cestu a jeden z nich, který ji neznal stejně jako my, se pak dokonce přišel omluvit, že nám omylem poradil špatně. Krásný slunečný přístaveček na oběd, opravdová pohoda.

V jezeře Sneekermeer, které podruhé projíždíme, jsou krásná kotviště u ostrůvků, které odpovídají svou velikostí velikosti holandských zahrádek, jsou přtávé !

Ale přesto jsou u nich dřevěná mola a na nich kontejnery na odpadky. Nedá nám to a u jednoho zastavujeme, opalujeme se a zkoušíme vodu. Poctivě přiznám, že znám teplejší vody na koupání.

Když kupujeme babičce dřeváček na památku, vysvětlí nám prodavač, že ona červená srdíčka na modrobíle pruhované fríské vlajce jsou dva lístečky vodních lilíí. Vysvětluje ochotně a dlouho, chtěl by udělat přednášku o historii Fríska a my se málem nestihneme vrátit na loď ve smlouvenou dobu.

Vjeli jsme na jedno z mnoha dnešních jezer, už si ani nepamatují jméno, všude totiž bylo tak krásně. Ale určitě vím, že jezero Koevorde bylo podle mapy z velké části mělké. Má se proto projet mezi bójkami. Kormidelník si chtěl zkrátit cestu, a tak jsme malinko ztroskotali, najeli jsme na mělčinu. Loď se zhoupla, ale protože foukal vítr, hravě nás osvobodil a my jsme pokračovali, jen grog se nám vyliil.

Končíme ve Slotenu, díky nádhernému počasí a tomu, že nám jako nezvyklým turistům ze stále ještě trochu exotického „Československa!“ povolili stát hned u kamenného mostu přes kanál protínající město, máme až neskutečný výhled na protější břeh s větrným mlýnem, rozkvetlým stromem a německou jachtou.

Sloten je bez chyby, jedna hlavní ulice, jeden kanál, 700 obyvatel, krásné štíty starých domů a pranýř z roku 1588 hned pod mlýnem z roku 1755. Město existuje již pěkných pár století a domy jsou převážně z 18. století.

Pátý den

Konečně u „moře“

Přistáváme ve Woudsendu. Po krátké procházce a návštěvě informační kanceláře zamíříme do jednoho ze dvou zdejších mlýnů. Pilu vynecháme, bohužel má nyní zavřeno, i když je plně funkční, a jdeme se podívat, jak se mele zrní.

Mlynář je stejně ukázkový jako jeho mlýn. Popsat kouzlo zamoučeného mlýna v provozu jde těžko. Jen si neberte černé oblečení jako my. Vyšli jsme ven, jak jinak, jako mlynáři.

Protože si oba pánové chtěli ze břehu vyfotit, jak pod zdviženým mostem proplouváme my ženy, vystoupili a nechali nás samotné. Zvládli bychom to, kdyby nás nenavigovali pod most, když svítila červená a kdyby v protisměru nejela loď. Rázný křik mostného nás včas zarazil a my vycouvaly. Po průjezdu jsme se otočily a vracíme se pro naše chlapy, abychom jim sdělily, co si myslíme o jejich navigačních schopnostech.

Stavoren je přístavní město staré tak, že ho mohli zničit už Vikingové. Město odděluje od holandského jezera IJsselmeer velká hráz. Kdysi však IJsselmeer byl skutečnou mořskou zátokou, kterou lidé v minulém století oddělili od moře hrází a postupně odsolili. Naše loď na toto vnitřní moře nesměla, velké plachetnice samozřejmě ano. Mohli jsme na nich oči nechat.

Ochutnáváme tady herinka, jen krátce naloženého deseticentimetrového sledě, který náramně chutná Holanďanům. Jak se jí, to nám ochotně předvede prodáváč ve stánku. Pak to zkusíme my. Mně herink chutná, kamarádka si dá raději hranolky a smažené obalované kousky ryby, české chuti vyhovují určitě víc.

A nesmíme zapomenout na místní udržovačky trávníků, ovce, které spásají trávu na hrázích. Ta je díky vlhkému vzduchu od moře celoročně zelená a šťavnatá.

Podle toho také vypadá srst a váha ovcí. Tahle ochočená jehňátka byla prostě boží. Za zmínku stojí i hráz, rozdíl hladin je sice jen 50 cm, ale na ploše jezera 350.000 hektarů to dělá pořádných pár plných koupacích van.

Pak se musíme kus vrátit zpět po jezerech. Na dnešní večer si dopřejeme luxusní marínu Galamadammen. Když luxus, tak se vším všudy. Součástí areálu je báječně teplý bazén s vířivkou. A navíc jsme se nemuseli ani trápit s vyvazováním, z restaurace vyběhl barman a pomohl nám. Pak jsme si od něj ještě drze půjčili metlu na šlehání šlehačky.

Ráno jsme zjistili, že i ona byla ve vybavení naší kuchyně, jen jsme o ní nevěděli.

Šestý den

Slepice v hotelu

Jediné ošklivé ráno z celého týdne, zataženo a na jezeře to pořádně protahovalo.

Ve Workumu jsme původně nechtěli spát, ale pak jsme na procházce zdrželi tak dlouho, že jsme zůstali. Má totiž krásné centrum, moc se nám líbila stará renesanční věžnice.

Ovšem mnohem víc nás zdržela hospoda a hotel s příšerně dlouhým a nevyslovitelným názvem, ležící na témže náměstí jako věžnice.

Výzdoba jeho předzahrádky je dokonalá jako městečko samo. Restaurace má domácí styl, i jídelní lístek je svérázný, jsou to noviny s ještě složitějším názvem „Menukaart de Herberg van Oom Lammert en Tante Klaasje“. Samotné ubytování je v prvním patře a vypadá jako stará holandská ulička. Pokoje mají formu jednotlivých domů, prostřední chodba je jakoby ulice, venkovskou atmosféru uvnitř domu navozuje kurník se živými slepicemi v mezipatře. A pak tam nezůstaňte alespoň na večeři.

Je to naše jediná večeře v restauraci, a tak ji využíváme k ochutnávání. Specialitou Holandska jsou šťouchané brambory, které dnes na jídelním lístku bohužel nebyly a husté polévky. Každý z nás si tedy dává jiný druh. Totéž děláme i s pivem.

I tady se podávání piva drží krásné tradice, každý druh piva má svou vlastní sklenici.

Poslední den

Slaví se královnin den

Máme docela štěstí, dnes se slaví královnin den, je volno, všude se slaví, města jsou vyzdobena, všude se pořádají bleší trhy, kde si tento den může každý prodávat, co ho napadne. Na radnici v Bolswardu vlaje státní vlajka a tu navíc zdobí oranžová stuha, symbol vládoucí oranžské dynastie.

Před známou vodní bránou ve městě Sneeku musí všechny lodě uhnout, za ní totiž kanál končí. Už pospícháme, za dvě hodiny musíme odevzdat loď.

Na krátkou procházku čas ale je. Rozprchneme se, někdo si bere kolo, někdo relaxuje na lodi, ostatní fotí holandskou specialitu, staré říční nákladní čluny přestavěné na obytné lodě. Je pravda, že se najdou i v Paříži na Seině, ale takhle upravené a před takhle čistounkými malovanými domečky jsou snad jen ve Frísku.

Při vjezdu do maríny zase začal foukat vítr a my se báli, abychom ještě loď neodřeli. Ale kapitán, hned jak nás uviděl a my se dostatečně přiblížili k molu, skočil na loď a bleskově se s ní vtěsnil do volné mezery. Kdo umí, ten umí. Pak už se mohl klidně usmívat. Zase se jedna jeho ovečka vrátila nepoškozená a uklizená domů do přístavu.

Čísla a fakta z naší cesty

Cesta přes Plzeň, Rozvadov, Norimberk, Frankfurt a Kolín po německé A3 a po holandské A7 do Sneeku trvala něco přes deset hodin a ujeli jsme 1021 km.

Celkem jsme urazili asi 200 km, plavili jsme se denně, se zastávkami na mnoha místech, asi od půl desáté do půl šesté, za maríny jsme dali přibližně 30 euro, za zvedací mosty jsme zaplatili dalších cca 30 euro. Pohonné hmoty nás stály 130 eur a samotný pronájem lodi 900 eur.

Celkem nás týdenní dovolená na obytné motorové lodi (bez potravin a dopravy z a do České republiky) přišla pro 4 osoby na 35.000 CZK ...

